

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 3/1974-75 med anledning av landskapsrevisorernas berättelse över granskningen av landskaps räkenskaper och ekonomiska förvaltning under år 1973.

Med anledning av ovannämnda berättelse, varöver Landstinget inbegär utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet inhämtat utlåtande av lagutskottet och hört 1973 års landskapsrevisorer, värdsamt anföra följande:

Extraordinarie anslag.

Framställning om extraordinarie anslag göres av landstinget till Ålandsdelegationen. Delegationens beslut i ärendet skall stadfästas av republikens president. Vid underställning av sitt beslut om beviljande av extraordinarie anslag må Ålandsdelegationen enligt 30 § självstyrelselagen framställa förslag om tiden, sättet och ordningen för anslagets utgivande samt angående de villkor, som härvid bör fastas i syfte att trygga anslagsbeloppets användande för det avsedda ändamålet.

I normala fall föreslår också Ålandsdelegationen villkor vilka avser granskning och godkännande av ritningar, valet av entreprenörer och kontrollen av arbetets utförande. Villkoren ifråga innehåller även förslag om hur anslaget i fråga skall utanordnas. Utanordnandet har vanligtvis ålagts kontoret, ibland också länsstyrelsen. Vid stadfästandet uttalar sig republikens president icke direkt om förslagen utan överlämnar fastställandet av eventuella villkor till statsrådet eller finansministeriet. De sålunda därefter givna villkoren överensstämmer då också i huvudsak med Ålandsdelegationens förslag, men också avvikelser har förekommit.

De vid extraordinarie anslagen fästade villkoren bör vara sådana, att de icke äventyrar eller försvårar projektets genomförande. Finansutskottet har i sitt betänkande angående framställningen om extraordinarie anslag för bro mellan Töftö och Girsholm ifrågasatt om dylika villkor får avse annat än det praktiska genomförandet.

Beslut om extraordinarie anslag tillkännages landskapsstyrelsen på vilken det ankommer att vidtaga verkställighetsåtgärder utan att ärendet särskilt handlägges av landstinget. Landstinget erhåller information om extraordinarie anslagens beviljande och genomförande genom summariska uppgifter i landskapsstyrelsens berättelse, närmast bokslutsuppgifterna och den särskilda sammanställningen över begärda

och beviljade extraordinarie anslag.

Enligt hittillsvarande kutym har heller ej de av landstinget utsedda landskapsrevisorerna granskat extraordinarie anslagens användning.

På grund av anslagens karaktär och redovisningssätt torde redovisningarna över extraordinarie anslagens siffermässiga sida granskas av statsmyndigheterna. Det ankommer enligt finansutskottets uppfattning på dessa att uttala sig endast om den redovisningsmässiga sidan och eventuellt anmärka om landskapsstyrelsen icke iakttagit de fastslagna villkoren. Någon annan granskning bör riksmyndigheterna eller statsrevisorerna inte ha befogenhet till. Skillnaden mellan ordinarie medel och extraordinarie anslag utgörs i huvudsak icke av annat än att extraordinarie anslaget prövats på förhand. Verkställigheten i övrigt ankommer på landskapsmyndigheterna på enahanda sätt som i fråga om ordinarie medel.

De av landskapsstyrelsen vidtagna verkställighetsåtgärderna för extraordinarie anslag har som nämnts hittills inte underkastats granskning eller revision från landskapsmyndigheternas sida. Att denna granskning tidigare uteblivit kan bero på att landskapsrevisorerna icke ansetts kunna utföra ändamålsenlighets- eller förvaltningsrevision och att siffergranskningen ^{al} /förutsatt^{att} / handhas av rikets myndigheter och i övrigt att de fastslagna villkoren skulle vara av sådant slag att ytterligare kontroll vore onödig. Förhållandet när det gäller förvaltningsrevisionen har ändrats genom den nya finansförvaltningslagen. Riksmyndigheternas granskning bör å andra sidan inskränka sig till siffergranskning av redovisningar och de kontroller som villkoren förutsätter. Om sålunda en viss del av kontrollen åvilar riksmyndigheterna kvarstår ett betydande åtgärdsområde som faller under landskapsstyrelsens beslutanderätt. Ur revisionssynpunkt bör extraordinarie anslagen såsom en del av landskapets hushållning icke undantas revision ^{i fråga om} annat än /de begränsningar som beror på att anslaget förhandsprövats. Också den siffermässiga sidan bör kunna granskas, vilket då åligger landskapsstyrelsens sifferrevisorer, medan granskningen av övriga förfoganden rörande anslaget skulle ankomma på landskapsrevisorerna. Enligt utskottets uppfattning skulle på detta sätt hela besluts- och verkställighetsprocessen ifråga om extraordinarie anslag täckas av revisionskontroll. Det skulle heller icke vara obetaget för landskapsrevisorerna att inrapportera för landstinget huru landskapsstyrelsen vid verkställigheten iakttagit de fastställda villkoren, likaväl som det vore landskapsrevisorernas

skyldighet att om fog därtill föreligger, uttala sig för landstinget om de villkor som i samband med extraordinarie anslag meddelas till landskapsstyrelsen skulle överskrida det som förutsättes i 30 § självstyrelselagen.

Landskapsrevisorernas berättelse.

Enligt 7 § finansförvaltningslagen skall revisorernas berättelse avges före utgången av september månad. Vid granskningen av förvaltningen borde utom de ekonomiska redogörelserna i form av bokslut och landskapsstyrelsens samlade redogörelse över sina åtgärder vara en av de viktigaste och väsentligaste underlagen för revisorernas arbete. Ur denna synpunkt anser utskottet det viktigt, i vissa avseenden ofrånkomligt, att landskapsstyrelsens berättelse kunde ställas till revisorernas förfogande i god tid före tiden för avgivandet av revisorernas berättelse.

Landskapsstyrelsens berättelse skall dock enligt landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse avges senast i början av den session under vilken förslaget till ordinarie årsstat framläggas. Berättelsen skall innehålla även årsboksluten och redogörelse för landskapets ekonomiska förhållanden. Boksluten skall dock enligt finansförvaltningslagen före utgången av mars avslutas och ställas till revisorernas förfogande.

Utskottet vill för sin del framhålla nödvändigheten av att berättelsen skulle avges och tillställas revisorerna allra senast i början av september månad. Utskottet vill även hemställa att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder härför.

Inventering av landskapets egendom.

Landskapsrevisorerna har uppmärksammat inventeringsmännens till revisionsberättelsen bilagda redogörelse och därvid upprepat sitt påpekande beträffande instruktion för räkenskapsgranskarna och inventeringsmännen. Inventeringsmännen tillsättes av landskapsstyrelsen och är också, liksom sifferrevisorerna, underordnade denna. Såsom utskottet redan i sitt betänkande nr 6/1973-74 över landskapsrevisorernas berättelse för 1972 framhöll hade revisorerna för landskapsstyrelsen då påpekat behovet av instruktion för den landskapsstyrelsen underställda sakrevisionen. Landskapsrevisorerna har också överlämnat sina synpunkter på innehållet i en sådan instruktion för den interna sakkontrollen. Förslaget förutsätter ett samråds- och samarbetssystem mellan de olika revisionsorganen, varigenom landskapsstyrelsen kunde ha erhållit fortlöpande information om granskningsarbetet och den nu uppkomna situationen med en utebliven granskning av inventarierna undvikits.

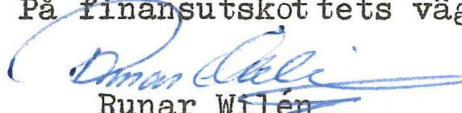
-4-

Landskapsstyrelsen har ännu inte utfärdat eller fastställt instruktioner för denna del av revisionsverksamheten. Finansutskottet anser att instruktionen i fråga omedelbart borde uppgöras för att denna verksamhet skall kunna fungera på godtagbart sätt.

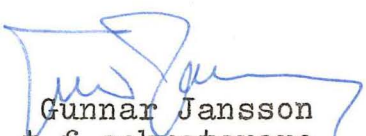
Med hänvisning till det anförda får utskottet värdsamt föreslå,
att Landskapsstyrelsen och övriga redovisningsskyldiga måtte beviljas ansvarsfrihet för handhavandet av räkenskaperna och den ekonomiska förvaltningen under år 1973.

Mariehamn, den 6 januari 1975.

På finansutskottets vägnar:

Runar Wilén

ordförande

Gunnar Jansson
t.f.sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Wilén, viceordföranden Elmer Jansson samt ledamöterna Lundqvist, Mattsson (delvis) och Friberg.

Till Finansutskottet

från lagutskottet

Finansutskottet har anhållit att lagutskottet ville i samband med behandlingen av landskapsstyrelsens berättelse för år 1973 granska landskapsrevisorernas berättelse över granskningen av landskapets räkenskaper och till Finansutskottet inkomma med yttrande över sistnämnda berättelse.

Utskottet, som granskat revisorernas berättelse, får såsom yttrande i ärendet anföra, att utskottet intet har att påminna med anledning av denna berättelse.

Mariehamn, den 18 december 1974.

På lagutskottets vägnar:

Olof Salmén
ordförande

Gunnar Jansson
sekreterare